

Samkeppniseftirlitið

Skaða bankarnir samkeppni?

Er eignarhald banka á fyrirtækjum samkeppnishamlandi?

Er eftirlit nægilega markvisst?

Opinn fundur Félags atvinnurekenda og
Samtaka fiskframleiðenda og útflytjenda

Nóvember 2011

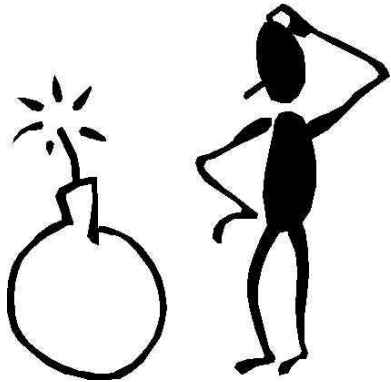
SAMKEPPNISEFTIRLITIÐ

Borgartúni 26, 125 Reykjavík,

www.samkeppni.is

Hver er vandinn?

- Tveir hattar bankanna
 - Fjármálaþjónusta
 - Eignarhald
- Hætta á blokkamyndun
- Tortryggni gagnvart jafnræði
- Slæm fjárhagsstaða slævir samkeppni

Viðbrögð við vanda (1)

Nóvember 2008

Álit nr. 3/2008, Ákvarðanir banka og stjórnvalda um framtíð fyrirtækja á samkeppnismörkuðum.

- Bankar leggi samkeppnislegt mat á ráðstafanir.
- 10 meginreglur um samkeppni.

Viðbrögð við vanda (2)

Nóvember 2008

Skýrsla nr. 2/2008, *Öflug uppbygging – opnun markaða og efling atvinnustarfsemi.*

- Ítarleg umfjöllun um 15 mikilvæga samkeppnismarkaði.
- Bent á aðgerðir til þess að draga úr samkeppnishindrunum.

Júní 2009

Birt endurbætt í kjölfar umsagnarferlis

Viðbrögð við vanda (3)

Desember 2009

Umræðuskjal nr. 3/2008, *Bankar og endurskipulagning fyrirtækja - stefnumörkun*

- Skuldavandi fyrirtækja og samkeppnisleg álitæfni tengd honum.
- 17 kjarnasjónarmið lögð til grundvallar.
- Leitað umsagnar.

Viðbrögð við vanda (4)

Mars 2010 til þessa dags...

Íhlutun í yfirtökur banka

27 ákvarðanir

- Tímáfrestir (í mörgum tilvikum)
- Sjálfstæði fyrirtækja gagnvart banka
- Eðlilegar arðsemiskröfur
- Bönkum bannað hlutast til um viðskipti fyrirtækjanna.
- Ítarlegt og viðvarandi eftirlit.

1 – Skilaboð SE

Greina þarf milli lífvænlegra og óhagkvæmra fyrirtækja

- Bjarga þeim sem hafa eðlilegar rekstrarforsendur – ekki hinum
- Samkeppniseftirlitið á ekki mat um þetta – heldur bankarnir

2 – Skilaboð SE

Hreinsa þarf vel til í skuldum fyrirtækja

- Beiting samkeppnislaga á ekki að vinna gegn því
- Keppinautarnir verða að una hreinsuninni.
- Aukin samkeppni til góða fyrir neytendur

3 – Skilaboð SE

Gera þarf skýra arðsemiskröfu

- Eðlilegar forsendur verða að búa að baki samkeppni

4 – Skilaboð SE

Eignarhaldið taki eins stuttan tíma og kostur er

- SE setur oft tímamörk
- Sölufrestir taka mið af aðstæðum

5 – Skilaboð SE

Fyrirtæki í eigu banka séu rekin sem sjálfstæðir keppinautar

- Viðskiptaupplýsingar um fyrirtæki séu ekki nýttar í þágu keppinautar í eigu bankans
- Sporna þarf við blokkamyndun

6 – Skilaboð SE

Of mikil skuldabyrði má ekki koma niður á neytendum

- Hagsmunir neytenda og atvinnulífsins ganga framan hagsmunum einstakra fyrirtækja

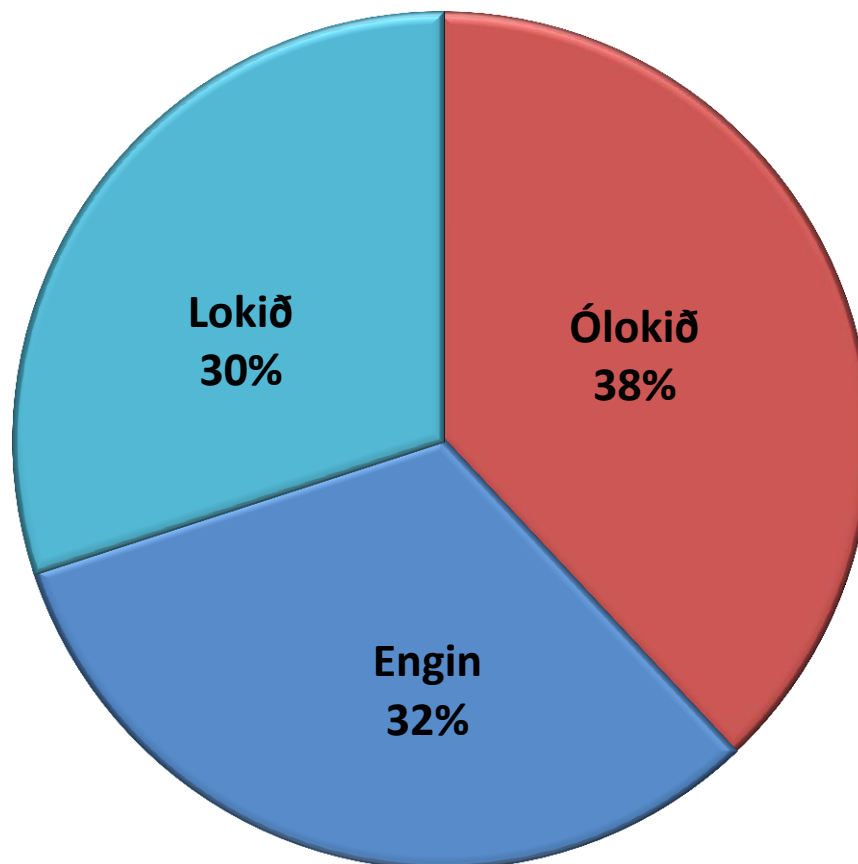
Mat á árangri

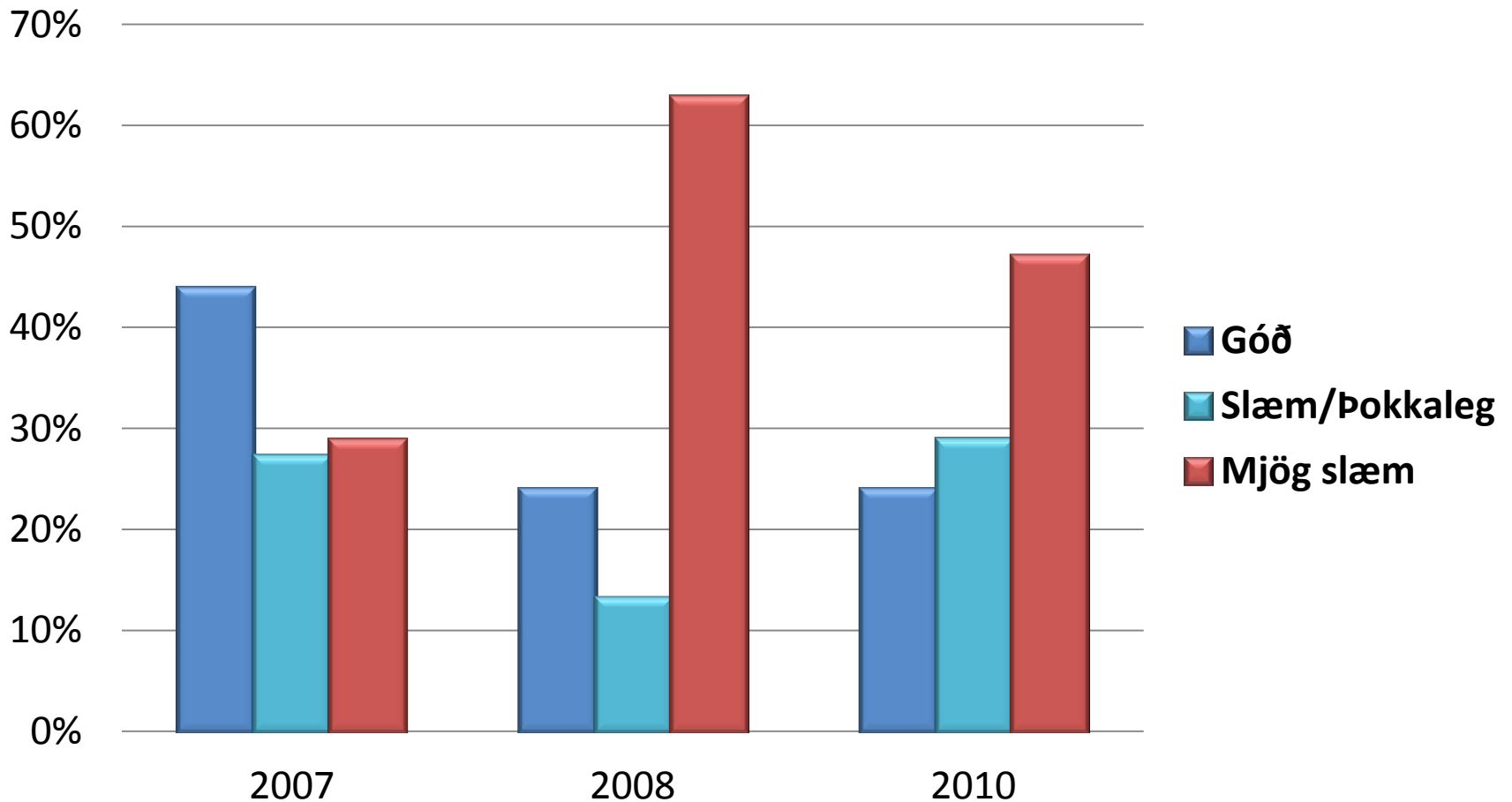
Skýrsla nr. 2/2011, *Samkeppnin eftir hrun*

- Rannsókn á stöðu 120 fyrirtækja
- Tekin staða á fyrri verkefnum og árangur metinn

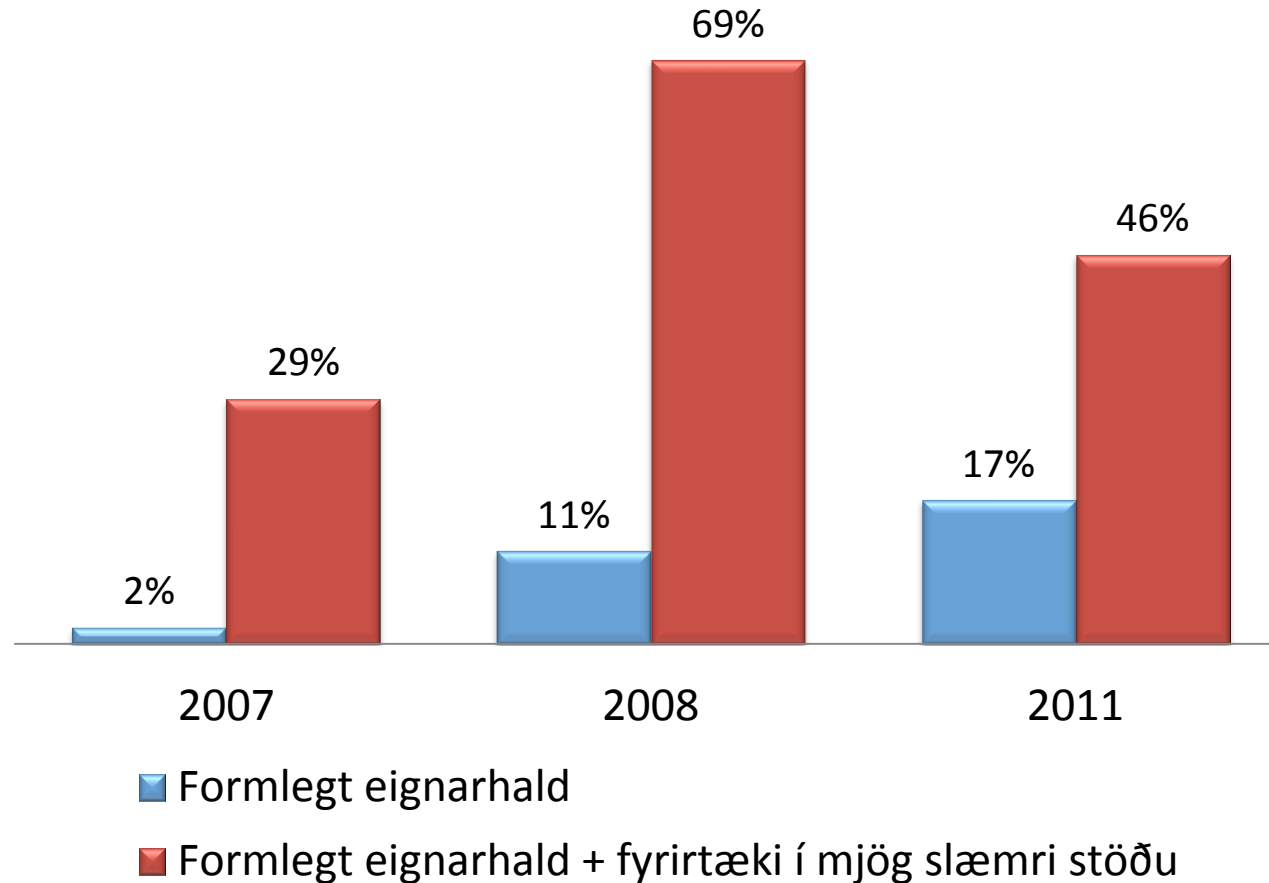
Staða fjárhagslegrar endurskipulagningar

Fjárhagsstaða stærri fyrirtækja fyrir og eftir hrun

Þróun eignarhalds og ráðandi stöðu bankanna

Af
þessum
tölum
má ráða
að:

- Endurskipulagningin tekur of langan tíma.
- Raunveruleg yfirráð ekki komin að öllu leyti upp á yfirborðið.
- Vísbendingar um að ekki hafi verið tekið nægilega til í fjárhag sumra endurskipulagðra fyrirtækja.
- Klára bankarnir fyrir áramót?

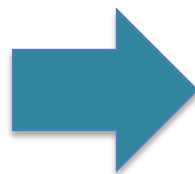
Eftirfylgni SE vegna settra skilyrða

- Stofnun eftirfylgnimála
- Ítarleg yfirferð yfir skýrslur
- Stofnun sérstakra brotamála
- Fundir með óháðum eftirlitsaðilum, bankastjórum og eignarhaldsfélögum
- Sjálfstæð upplýsingaöflun SE
- Móttaka og meðhöndlun ábendinga og kvartana

Veikleiki í framkvæmd skilyrðanna:

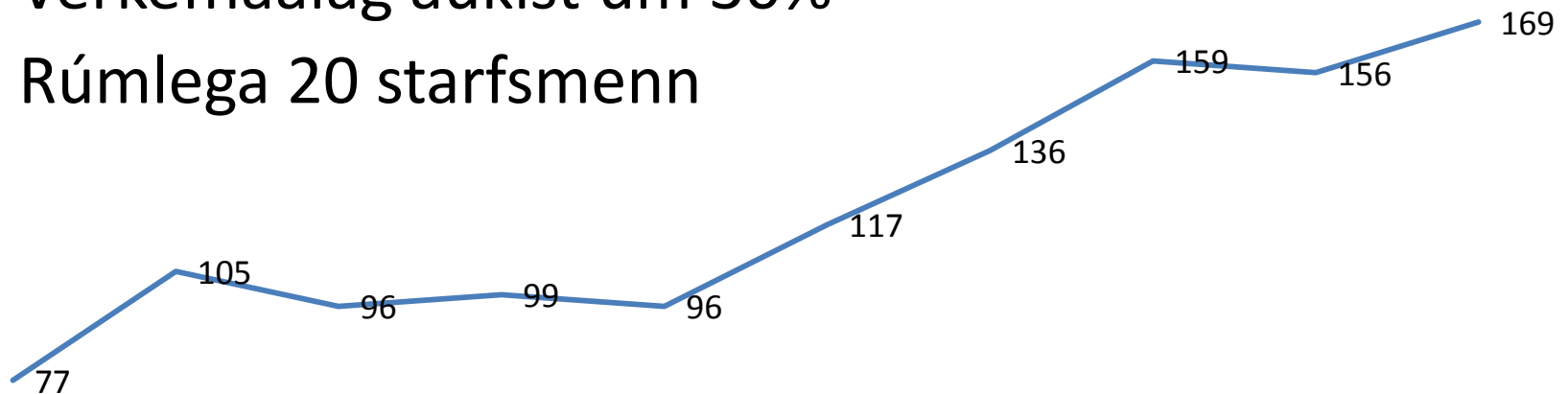
- Arðsemiskröfur ekki nægilega skýrar
- upplýsingagjöf vegna þeirra ekki nógu skýr

Fjárhagsstuðningur banka sé notaður til röskunar á samkeppni?

Hægvirkt eftirlit?

- Umræðan endurspeglar erfitt ástand
- Verkefnaálag aukist um 30%
- Rúmlega 20 starfsmenn

Fjöldi mála við stöðutöku

Ársbyrjun Mitt ár Ársbyrjun Mitt ár Ársbyrjun Mitt ár Ársbyrjun Mitt ár Ársbyrjun Mitt ár Ársbyrjun Mitt ár

06 07 08 08 09 09 10 10 11 11

Fjárheimildir fyrir árið 2012:

Tillögur SE

30 m.kr.

Reglubundnar rannsóknir

35 m.kr.

Rjúfa flöskuháls

40 m.kr.

Aukið verkefnaálag

Fjárlagafrumvarpið

= **-10 m.kr.**

Samandregið:

- Dulin yfiráð upp á yfirborðið
- Tryggja þarf eðlilegan rekstur fyrirtækja í eigu banka
- Flýta þarf endurskipulagningunni og sölu fyrirtækja